

Landschappelijke onderbouwing Hessenweg 128

Inrichtingsplan

Projectnr: P18.A0018
Straat: Hessenweg 128
Postcode, plaats: 3791 PL, Achterveld

Opsteller plan: S.A. van de Waerdt
Datum: 12-11-2018
Versie: Versie 1.3

1. Inrichtingsplan

Op de planlocatie aan de Hessenweg 128 is een voormalig boerderij met bijbehorende stallen aanwezig. De huidige eigenaar is voornemens om op de locatie in het kader van ruimte-voor-ruimte een extra woning te bouwen. Op het perceel zal de aanwezige bebouwing (1.081m²) gesloopt worden, met uitzondering van de boerderij en de deel, welke grondig gerenoveerd zullen worden. Aan de noordzijde van de woning zal een nieuwe schuur gebouwd worden. Het perceel zal opgedeeld worden in twee kleinere percelen, waarbij op het nieuwe perceel ten noordwesten van de bestaande boerderij een tweede woning wordt gebouwd.

Om te voldoen aan de planologische procedure vraagt de gemeente Leusden onder anderen een onderbouwing voor de landschappelijke inrichting, ter versterking van het cultuurhistorisch karakter van het landschap.

De adviseur heeft in dit plan de analyse van het landschap en de bijbehorende cultuurhistorische uitgangspunten gekoppeld aan de wensen en ideeën van de eigenaar. Daarbij wordt getracht de huidige kwaliteit van het landschap te behouden en bij de realisatie van nieuwe elementen de kwaliteit te verbeteren.

2. Huidige landschappelijke kwaliteit

De locatie is gelegen aan de rand van de Gelderse Vallei en maakt onderdeel uit van het Grebbenlandschap. Het gebied valt onder het inpassingsplan Grebbelinie-landschap en het plangebied behoort tot het deelgebied 'kleinschalige linie' (Afbeelding 1). Dit inpassingsplan leidt tot een verplichting om rekening te houden met de waarden van de Grebbelinie. De kleinschalige linie bestaat uit de gebieden met meer organische, lommerrijke en kleinschalige landschapstypen. De kleinschalige linie is herkenbaar aan de grote hoeveelheid landschappelijke beplanting zoals houtwallen, singels, bomenrijen en bosschages. Openheid vindt men alleen binnen deze structuur. Zichtlijnen van en naar de linie-elementen zijn van groot belang, zodoende zal nieuwe erfbeplanting hierop aangepast moeten worden.

Afbeelding 1; Grebbelinielandschap

Direct ten noorden van de boerderij staan op de kavel een dubbele rij met 20 Zomereiken (*Quercus robur*) en 10 Elzen (*Alnus glutinosa*). De bomen staan langs een ondiepe sloot en variëren in hoogte tussen de 15-24m met een stamdiameter variërend tussen 60-80cm (Afbeelding 2). Van deze bomen zijn zeven bomen aangemerkt als zeer waardevol en maken deel uit van een oorspronkelijke houtwal. Een dergelijke bomenrij is kenmerkend binnen dit landschapskarakter en behoort volgroeid tot de hoogste groep houtopstand. Deze groenstructuur is in zeer goede staat en verdient bescherming bij de herinrichting van het terrein.

Afbeelding 2; Boomrij Noorzijde perceel

Afbeelding 3; Bomenrij op Oostgrens perceel

Langs de oostgrens van het perceel is een restant van een oude houtwal gelegen (Afbeelding 3). De houtwal bevat middelhoge bomen zoals Treurberk (*Betula pendula*) en Knotwilg (*Salix alba*). Ter hoogte van de woning staan in deze rij enkele Esdoorns (*Acer rubrum*) en Kastanjes (*Castanea sativa*). Deze groenstructuur is in goede staat, maar kan aangevuld worden langs de kavelgrens.

Op het perceel zijn twee kleine half-hoogstam fruitboomgaarden gesitueerd (Afbeelding 4 & 5). Een dergelijke gaard is kenmerkend en passend bij deze vorm van agrarische bebouwing en bevindt zich doorgaans dicht bij de hoofdwoning. De bomen zijn in redelijke conditie en kunnen bij gedegen onderhoud uitgroeien tot rijke vruchtbomen.

Afbeelding 4; Boomgaard bij entree

Afbeelding 5; Boomgaard op terrein

Afbeelding 6; Sparren

Afbeelding 7; Knotelzen

Op de Noordoostelijke hoek van het perceel staan vijf Sparren (*Picea abies*) (Afbeelding 6). In het verleden werd deze boom vaak gebruikt als “schaamgroen” om het zicht op grote stallen en andere bebouwing weg te nemen. Ter versterking van het karakter van het landschap kan het verstandig zijn deze bomen te vervangen door een gebiedseigen inheemse soort.

Ten zuiden van het perceel is een oude structuur van knotelzen (*Alnus glutinosa*) gelegen (Afbeelding 7). De bomen staan in twee rechte lijnen vanuit de hoek van een kavel. De Elzen zijn al geruime tijd niet gesnoeid, maar aan de onderstam is duidelijk een oorspronkelijke knot-vorm te herkennen.

3. Versterken: Knip & scheerhagen

Cultuurhistorische waarde

Knip- en scheerheggen zijn reeds lange tijd te vinden in het Nederlandse cultuurlandschap. Primair waren hagen te vinden nabij boerderijen en rondom boomgaarden en moestuinen, waarbij ze veelal dienen als afbakening van eigendom of perceelscheiding. In zijn verschillende verschijningsvormen heeft de haag een sterke samenhang met het omringde landschap van houtwallen.

Onderhoudskosten, plantziektes en moderne oplossingen van erfafscheiding hebben ervoor gezorgd dat veel hagen verdwenen zijn. De hang naar een groenere buitenruimte zorgt ervoor dat men weer steeds vaker kiest voor een haag rond de kavel of tuin. Inmiddels zien we op verscheidene plaatsen het resultaat van deze terugkeer naar een cultuurlandschap met hoge natuurwaarden. Hagen zijn namelijk nog altijd functioneel als windscherm. De doornige heg heeft daarnaast ook een belangrijke vee-kerende functie en biedt bescherming aan broedende en foeragerende vogels. Ook voor de diversiteit en weerbaarheid zijn hagen van groot belang wanneer er gekozen wordt voor een gemengde haag of zeldzame haagsoorten.

Aanleg nieuw element

Gemengde scheerhaag

Locatie	: Perceelscheiding (Zie plankaart)
Lengte	: 81 meter
Plantwijze	: 2 stuks per meter
Aantal	: 162
Soorten	: 30% Meidoorn (<i>Crataegus monogyna</i>) 25% Beuk (<i>Fagus sylvatica</i>) 20% Liguster (<i>Ligustrum vulgare</i>) 20% Haagbeuk (<i>Carpinus betulus</i>) 5% Veldesdoorn (<i>Acer campestre</i>) 5% Sleedoorn (<i>Prunus spinosa</i>) 5% Gelderse Roos (<i>Viburnum opulus</i>)
Maat	: 150 - 175 cm lengte
Overig	: Gemengde aanplant met afgewisseld minimaal 1 meter per soort.

4. Versterken: Houtwallen & Singels

Cultuurhistorische waarde

Houtwallen zijn onderdeel van het Nederlandse cultuurlandschap. Dit landschapselementen vormt prachtige lijnen in het landschap en kent in zijn verschillende verschijningsvormen een sterke samenhang met het omringde landschap. Houtwallen en singels dienden veelal als afbakening van eigendom of perceelscheiding. De doornige heg had daarnaast ook een belangrijke veekerende functie, wanneer in droge tijden de watergangen droog vielen.

Schaalvergroting in de landbouw heeft de houtwallen en singels lange tijd bedreigd. Veel houtwallen en singels zijn uit het landschap verdwenen door de komst van prikkeldraad, de ruilverkavelingen en achterstallig onderhoud. Alle reden om de houtwal weer terug te brengen in het landschap. Inmiddels zien we op verscheidene plaatsen het resultaat van deze terugkeer naar een cultuurlandschap met hoge natuurwaarde. Houtwallen zijn namelijk nog altijd functioneel als windscherm en als veekering, daarnaast houden ze de grond vast en dragen ze bij aan een goede waterhuishouding. Ook voor de diversiteit in fauna zijn houtwallen van groot belang. Vogels gebruiken ze als broedplaats; veel kleine zoogdieren vinden er voedsel en een schuilplaats. Ook voor vleermuizen is een houtwal erg belangrijk als oriëntatiepunt.

Versterken bestaand element

Houtwal aan Noordzijde perceel

Locatie	: Zie plankaart
Soorten	: Lijsterbes (<i>Sorbus aucuparia</i>) Hazelaar (<i>Corylus avellana</i>) Meidoorn (<i>Crataegus monogyna</i>) Veldesdoorn (<i>Acer campestre</i>)
Plantwijze	: Lineaire aanplant
Aantal	: 14
Overig	: Waar nodig wordt de houtwal onder de Zomereiken herstelt. Aanplant op relatief open plaatsen in houtwal.

5. Versterken: Solitairen, laanbomen en boomgroepen

Cultuurhistorische waarde

Een solitaire boom of bomengroep heeft van oudsher een tweeledige functie. Ze werden regelmatig in het weiland gesitueerd met als doel om het vee te voorzien van de nodige schaduw. Daarnaast werd de solitaire boom of boomgroep gebruikt voor een esthetisch doel en verhoogde ze daarbij de landschappelijke waardering. Ook werd een solitaire boom regelmatig op de hoek van het perceel aangeplant als grensmarkering. Verder vindt men ook regelmatig solitaire bomen rondom het huis, waarbij zowel sierwaarde als functionaliteit van belang waren. Bloesembomen werden aangeplant ter verhoging van het aanzicht van de woning. Fruit- en notenbomen werden rond de woning hoofdzakelijk voor de consumptie toegepast.

Behoud & versterken bestaande elementen

Wilg (knot-vorm)

Locatie : Zie plankaart
Soort : Wilg (*Salix alba*)
Maat : 10 - 12 cm stamomtrek op 1.10 cm hoogte
Plantwijze : Lineaire aanplant
Aantal : 4
Overig : Aanvullen huidige boomrij. Aanplant met onderlinge afstand van 5 meter.

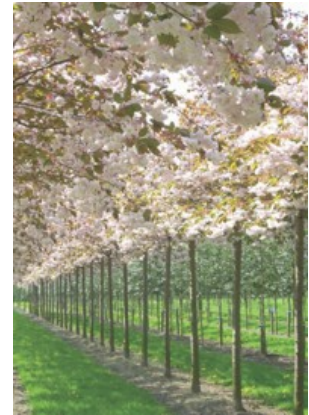
Zwarte Els (knot-vorm)

Locatie : Zie plankaart
Soort : Zwarte Els (*Alnus glutinosa*)
Maat : 10 - 12 cm stamomtrek op 1.10 cm hoogte
Plantwijze : Lineaire aanplant
Aantal : 20
Overig : Variabele onderlinge afstand 4-6 meter. Onderhouden als knotboom door snoei om de 7-12 jaar.

Sierkers

Locatie : Zie plankaart
Soort : Sierkers (*Prunus serrulata* 'Fugenzo')
Maat : 10 - 12 cm stamomtrek op 1.10 cm hoogte
Plantwijze : Solitair
Aantal : 6
Overig : Minimaal 2 meter uit de eigendomsgrens planten

Fruitbomen gemengd (behoud huidige boomgaard)

Locatie : Zie plankaart
Soort : Appel/Peer/Kers (*Malus domestica*/*Pyrus conference*/*Prunus*)
Maat : 25-30 cm stamomtrek op 1.10 cm hoogte
Standplaats: Twee groepen
Aantal : 16

6. Versterken: Overige elementen

Natuurlijke amfibieënpool

De realisatie van een amfibieënpool (ook wel paddenpoel genoemd), is een bijzondere toevoeging aan de natuurwaarde van het perceel. Een dergelijke poel biedt een habitat voor de voortplanting van kikkers, padden en salamanders. Ook voor insecten en vogels is de poel een goede rustplaats, waarbij de insecten vaak ook als voedsel dienen voor de vogels en padden.

Bij de realisatie van de amfibieënpool dient deze volgens de standaard richtlijnen te worden gemaakt. De vorm van de vijver dient niet symmetrisch te zijn met een maximale diepte van 100cm. De noordhelling dient een zwakke helling van de waterkant te hebben, waar de amfibieën in het vroege voorjaar kunnen opwarmen in de zon.

De poel mag niet in verbinding staan met open water, zodat vissen geen kans krijgen de larven van de amfibieën te nuttigen.

Direct langs de poel dienen geen bomen te staan welke schaduw op het water werpen en vervuiling geven door bladval. De oever van de poel zal worden begroeid met een gevarieerde kruidlaag met soorten zoals Bies, Watermunt en Gele Lis.

Nieuw elementen

Amfibieënpool

Locatie : Zie plankaart

PLANKAART

1. Knotelzen (20 stuks)
2. Knotwilgen (4 stuks)
3. Sierkers (6 stuks)
4. Half-hoogstam fruitbomen (Huidige bomen)
5. Gemengde onderbeplanting houtwal (14 stuks)
6. Gemengde scheerhaag (162 stuks)
7. Amfibieenpoel

